

# Anna Tarabasz

---

## Deklarowane działania na rzecz wspierania polskiej przedsiębiorczości a trudna rzeczywistość dla mikroprzedsiębiorców

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 97, 217-227

---

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach  
dozwolonego użytku.

**Anna Tarabasz**

Uniwersytet Łódzki

## **DEKLAROWANE DZIAŁANIA NA RZECZ WSPIERANIA POLSKIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI A TRUDNA RZECZYWISTOŚĆ DLA MIKROPRZEDSIĘBIORCÓW**

### **Wprowadzenie**

Allan G.B Fisher i Collin Clarck stworzyli tak zwaną teorię trzech sektorów<sup>1</sup>. Stwierdzili, że w rozwoju gospodarek krajów kładzie się nacisk na rolnictwo (w krajach o niskim dochodzie), przemysł (w krajach o przeciętnych dochodach) lub sektor usług (w krajach wysoko rozwiniętych, o najwyższych dochodach). Celem gospodarek jest dążenie do dojrzałości rozwoju gospodarczego przez osiągnięcie przewagi przez trzeci sektor, dlatego rządy poszczególnych krajów wspierają przedsiębiorczość, samozatrudnianie się i gospodarkę opartą na wiedzy. Wspomagają tworzenie nowych miejsc pracy w mikrofirmach, najczęściej w ramach działań przedsiębiorstw typu *start-up*. Tworzone są specjalne ułatwienia legislacyjne, uproszczone procedury i wspierane innowacyjne działania. Na rozwój przedsiębiorczości przeznaczane są znaczące fundusze unijne. Niestety, jak pokazuje przypadek Polski, widoczny jest rozdźwięk między teorią a praktyką.

### **1. Działania wspomagające przedsiębiorczość w Polsce**

W Polsce w 2011 roku struktura zatrudnienia w poszczególnych sektorach przedstawiała się następująco: 17,4% w rolnictwie, 29,2% w przemyśle i 53,4%

---

<sup>1</sup> Por. A.G. Fisher, *The Clash of Progress and Security*, Macmillan, London 1935; C.A. Clark, *The Conditions of Economic Progress*, Macmillan, London 1940.

w usługach<sup>2</sup>. Warto dodać, że przy takim rozlokowaniu siły roboczej sektor usług wytwarza aż 63,0% całego PKB, przemysł – 33,6%, a rolnictwo – jedynie 3,4%<sup>3</sup>. Łatwo zatem obliczyć, że efektywność tworzenia PKB przez poszczególne grupy zatrudnionych osób jest następująca: usługi – 1,18, przemysł – 1,15, rolnictwo – tylko 0,20. Odzwierciedla to zatem sens dążenia poszczególnych gospodarek do zwiększania odsetka zatrudnienia w sektorze przemysłu i usług. Najprostszym sposobem wprowadzania takich zmian jest polityka proprzedsiębiorcza, zachęcająca do usamodzielniania się, samozatrudniania i tworzenia nowych miejsc pracy. Dzięki takim działaniom zwiększy się odsetek MŚP, ze szczególnym naciskiem na mikrofirmy. Rola państwa w tym zakresie ma charakter legislacyjny i ekonomiczny.

Działania o charakterze **legislacyjnym** mają na celu upraszczanie procedur, formalności i ułatwianie osobom fizycznym zakładanie działalności gospodarczej. Wśród nich należy wymienić między innymi:

- ideę „jednego okienka”, w którym można załatwić formalności związane z rejestracją firmy,
- ustawę o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców,
- ustawę deregulacyjną bis,
- przepisy określające odpowiedzialność urzędnika za popełnione błędy.

**Idea „jednego okienka”** umożliwia załatwienie wszystkich formalności rejestracyjnych, które związane są z założeniem działalności gospodarczej, w jednym miejscu. Potencjalny przedsiębiorca udaje się do urzędu gminy lub dzielnicy, gdzie wypełnia dokument, druk CEIDG-1, w którym zawarte są wszystkie informacje dotyczące wpisu firmy do ewidencji działalności gospodarczej, wniosku nadania numeru REGON, numeru NIP czy zgłoszenia płatnika składek do ZUS. Urząd gminy przekazuje te dokumenty odpowiednim instytucjom. Składanie wniosków ułatwia także zbieranie w jednym miejscu informacji o funkcjonujących podmiotach gospodarczych. Jest nim Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej<sup>4</sup>.

**Ograniczanie barier**, nazywane tak zwaną pierwszą ustawą deregulacyjną z 25 marca 2011 roku (DzU nr 106, poz. 622), która weszła w życie 1 lipca 2011 roku. Jej celem była poprawa relacji z urzędami, usprawnienie obrotu gospodar-

<sup>2</sup> [www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pl.html](http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pl.html), dostęp 12.04.2012.

<sup>3</sup> Tamże.

<sup>4</sup> <http://prod.ceidg.gov.pl/>, dostęp 16.04.2012.

czego i zmniejszenie kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców związanych z formalnościami. Główną modyfikacją była zamiana zaświadczeń na oświadczenia<sup>5</sup>. Uchylono w niej przepisy nakazujące przedsiębiorcy przedstawianie zaświadczeń o wpisie do ewidencji działalności, niekaralności, nadaniu numerów NIP i REGON itp. Ustawa ta zastąpiła również oświadczeniami zaświadczenia o niezaleganiu wobec ZUS czy urzędu skarbowego. Takie uproszczenie przyczyniło się do szybszego załatwiania spraw formalnych (w związku ze skróceniem czasu niezbędnego na wydanie stosownych oświadczeń), ale także pozwoliło przedsiębiorcom zaoszczędzić w ciągu roku nawet 5 mld zł<sup>6</sup>.

**Deregulacja**, czyli ustawa deregulacyjna właściwa lub tak zwana deregulacja bis, z 16 września 2011 roku (DzU nr 232, poz. 1378), weszła w życie 1 stycznia 2012 roku. Wydłużono w niej termin wykorzystania zaległego urlopu wypoczynkowego (z 31 marca do 31 lipca) i skrócono okres przedawnienia należności z tytułu składek wobec ZUS i KRUS (z 10 lat do 5 lat). Zniesiono obowiązek uzyskiwania opinii rzeczoznawców od BHP w kwestii projektów budowy lub przebudowy obiektów, a także ogłaszania sprawozdań finansowych w Monitorze Polskim typu B poprzez jego likwidację (dotychczasowy koszt publikacji 711 zł brutto za stronę). Wprowadzono również uproszczenie w obligatoryjnym publikowaniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ogłoszeń wymaganych przez Kodeks postępowania cywilnego<sup>7</sup>.

Obydwa działania o charakterze deregulacyjnym oznaczają dereglamentację i derogację działalności gospodarczej. Chodzi tu przede wszystkim o zmianę przepisów dotyczących podejmowania danej działalności gospodarczej, aby nie trzeba było spełniać wielu warunków i dołączać licznych dokumentów. Ustawy te zakładają redukcję liczby zezwoleń, rejestrów działalności regulowanej i licencji<sup>8</sup>.

**Odpowiedzialność za błędy urzędników** – ustawa o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy administracji państwowej za rażące naruszenie prawa z 20 stycznia 2011 roku (DzU 2011, nr 34, poz. 173), weszła w życie 17 maja 2011 roku. W myśl jej przepisów urzędnik może ponieść karę za błędne decyzje, a jej maksymalna wysokość to 12 przysługujących mu pensji. Ma to na celu

---

<sup>5</sup> [www.mg.gov.pl/node/12703](http://www.mg.gov.pl/node/12703), dostęp 25.02.2011.

<sup>6</sup> [www.strefabiznesu.pomorska.pl/artykul/weszla-ustawa-o-ograniczaniu-barier-administracyjnych-twoj-podpis-ma-byc-wart-tyle-co-zaswia](http://www.strefabiznesu.pomorska.pl/artykul/weszla-ustawa-o-ograniczaniu-barier-administracyjnych-twoj-podpis-ma-byc-wart-tyle-co-zaswia), dostęp 4.07.2011.

<sup>7</sup> [www.strefabiznesu.pomorska.pl/artykul/kolejne-ulatwienia-dla-przedsiębiorców-w-ustawie-deregulacyjnej-62971.html](http://www.strefabiznesu.pomorska.pl/artykul/kolejne-ulatwienia-dla-przedsiębiorców-w-ustawie-deregulacyjnej-62971.html), dostęp 14.07.2011.

<sup>8</sup> [www.firma.egospodarka.pl/65618,Ustawa-deregulacyjna-bez-zaswiadczen-w-urzedach,1,11,1.html](http://www.firma.egospodarka.pl/65618,Ustawa-deregulacyjna-bez-zaswiadczen-w-urzedach,1,11,1.html), dostęp 13.05.2011.

zapobieżenie utrudniania w prowadzeniu firm i urzędniczej bezkarności w kwestii błędnych decyzji, które mogą być przyczyną upadku przedsiębiorstw. Ma również pozytywnie wpłynąć na jakość pracy urzędników, zwiększyć poczucie odpowiedzialności i zahamować wzrost liczby niekorzystnych decyzji, które negatywnie wpływały na obraz administracji państwowej. Co ważniejsze, odpowiedzialność za błędy urzędnika ma również ponosić jego bezpośredni przełożony<sup>9</sup>. Wszystko to ma się przyczynić do wzrostu jakości urzędniczej pracy, a dzięki uproszczonej procedurze skrócić czas dochodzenia roszczeń.

Działania o **charakterze ekonomicznym** mają być zachętą głównie finansową. Są to między innymi:

- zwolnienia i ulgi podatkowe,
- specjalne strefy ekonomiczne,
- preferencyjne stawki ZUS,
- środki unijne.

**Zwolnienia i ulgi podatkowe** często są stosowane w strefach ekonomicznych. Można mówić na przykład o częściowym zwolnieniu z płacenia podatku osób fizycznych i prawnych od dochodu osiągniętego z działalności. Aby uzyskać takie ulgi podatkowe, przedsiębiorcy muszą spełniać kilka warunków<sup>10</sup>, między innymi zatrudniać określoną liczbę pracowników w ustalonym wcześniej terminie, inwestycja musi mieć określoną wartość, gwarantować, że przetrwa określony czas, a także być zgodna z planem rozwoju danej strefy.

**Specjalne strefy ekonomiczne** to wyizolowane i niezamieszkałe części terytorium kraju. Na ich terenach różne podmioty gospodarcze na preferencyjnych warunkach mają prawo do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Ponadto w specjalnej strefie ekonomicznej nacisk położono na współpracę między biznesem a nauką i zapewnienie wielu miejsc pracy, co ogranicza bezrobocie. Wspomaga także zagospodarowanie istniejącego majątku przemysłowego i infrastruktury gospodarczej w danym regionie, zapobiega ich destrukcji, rozwija eksport i zachowuje równowagę ekologiczną. Rezultatem jej utworzenia jest wzrost konkurencyjności wytwarzanych towarów i usług<sup>11</sup>.

---

<sup>9</sup> [www.crn.pl/artykuly/prawo/2011/02/funkcjonariusz-w-skorze-przedsiębiorcy](http://www.crn.pl/artykuly/prawo/2011/02/funkcjonariusz-w-skorze-przedsiębiorcy), dostęp 4.03.2011. Zob. także [www.eu-go.gov.pl/pl/informacje-dla-administracji/1433-ustawa-o-odpowiedzialnoci-majatkowej-funkcjonariuszy-publicznych-/](http://www.eu-go.gov.pl/pl/informacje-dla-administracji/1433-ustawa-o-odpowiedzialnoci-majatkowej-funkcjonariuszy-publicznych-/), dostęp 28.01.2011.

<sup>10</sup> <http://msp.money.pl/ksiegowosc-internetowa/artikul/zwolnienia;i;ulgi;podatkowe;w;strefach;ekonomicznych,200,0,883144.html>, dostęp 17.08.2011.

<sup>11</sup> Tamże.

**Preferencyjne stawki ZUS** – osoby, które rozpoczynają działalność gospodarczą, mogą skorzystać z niższych, preferencyjnych stawek ZUS. Można je płacić przez 24 miesiące od momentu założenia działalności gospodarczej. Stawki nie są dostępne tym, którzy w ramach własnej firmy chcą świadczyć usługi byłemu pracodawcy. Nie mogą z nich także skorzystać wspólnicy spółek jawnych, komandytowych i partnerskich oraz jednoosobowi wspólnicy spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, osoby prowadzące szkołę niepubliczną, a także twórcy, artyści i tak zwane osoby współpracujące z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą<sup>12</sup>. Warto jednak dokładniej poznać literę prawa w tej kwestii, ponieważ różnica ta jest rzeczywiście widoczna. Według danych za marzec 2012 roku<sup>13</sup> standardowa wysokość stawki ZUS wynosi 674,88 zł, a preferencyjna – 143,56 zł. Do tego należy jeszcze doliczyć składkę na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 254,55 zł i fundusz pracy, która wynosi 51,83 zł. Oznacza to, że z wymaganej co miesiąc do zapłaty kwoty 985,26 zł w portfelu młodego biznesmena co miesiąc zostaje 531,32 zł, co daje w ciągu dwóch lat oszczędność w wysokości 12 751,68 zł.

**Środki unijne** są gromadzone przez państwa członkowskie i przekazywane do unijnego budżetu. Pochodzą z trzech podstawowych źródeł<sup>14</sup>: z tak zwanych tradycyjnych zasobów własnych UE, pochodzących z cel pobieranych od towarów importowanych z państw niebędących członkami UE; dochodów z VAT wyliczanych jako odsetek z naliczonego w danym kraju członkowskim podatku, oraz 0,73% PKB każdego państwa członkowskiego przekazywane do unijnego budżetu. Warunkiem otrzymania przez dany region wsparcia z dotacji unijnych jest nieprzekroczenie w jego ramach 75% unijnej średniej PKB przypadającego na mieszkańca. Unijne środki są zarządzane i dystrybuowane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)<sup>15</sup>, która zarządza również funduszami pochodzącymi z budżetu państwa, a przeznaczonymi na wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwój zasobów ludzkich. Jej głównym celem jest realizacja programów rozwoju gospodarki wspierających działalność innowacyjną i badawczą sektora MŚP, rozwój regionalny, wzrost eksportu i zasobów ludzkich oraz wykorzystywanie nowych technologii. W latach 2007–2013 PARP

<sup>12</sup> [www.pit.pl/2406\\_preferencyjne\\_skladki\\_zus\\_9414.php](http://www.pit.pl/2406_preferencyjne_skladki_zus_9414.php), dostęp 24.06.2010.

<sup>13</sup> [www.biznesforum.pl/skladki-na-zus-2012.php](http://www.biznesforum.pl/skladki-na-zus-2012.php), dostęp 16.04.2012.

<sup>14</sup> [www.funduszeuropejskie.gov.pl/wstepdofunduszyeuropejskich/Strony/Czymsafundusze.aspx](http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/wstepdofunduszyeuropejskich/Strony/Czymsafundusze.aspx), dostęp 16.04.2012.

<sup>15</sup> [www.parp.gov.pl](http://www.parp.gov.pl), dostęp 16.04.2012.

jest odpowiedzialna za realizację trzech programów operacyjnych: **Innowacyjna Gospodarka**<sup>16</sup>, **Kapitał Ludzki**<sup>17</sup> i **Rozwój Polski Wschodniej**<sup>18</sup>. Warto dodać, że rozwiązania wpierające przedsiębiorczość bardzo często mają charakter **hybrydowy**, łączą bowiem prace legislacyjne z zachętami ekonomicznymi. Zazwyczaj akcje takie wspierane są przez lokalne władze lub ośrodki akademickie, na przykład przez:

- akademickie inkubatory przedsiębiorczości<sup>19</sup>,
- wspieranie przedsiębiorczości przez samorząd terytorialny.

**Inkubatory przedsiębiorczości** zrzeszają ludzi młodych, ambitnych i wykształconych. Umożliwiają im połączenie teoretycznej wiedzy zdobytej podczas studiów z wiedzą praktyczną, którą mogą nabyć tylko i wyłącznie samodzielnie prowadząc swoją działalność. Inkubatory działają przy 31 najlepszych uczelniach w Polsce. Ich sieć jest największa w Europie Środkowo-Wschodniej, ponieważ w ich ramach funkcjonuje ponad 1100 rozwijających się firm<sup>20</sup>.

**Wsparcie przez jednostki samorządu terytorialnego** – zmiany w prawie dotyczącym funkcjonowania organów samorządowych stworzyły lokalnym władzom możliwości wpływania na procesy zachodzące w realnej sferze rozwoju gospodarczego. Zwiększył się nie tylko zakres odpowiedzialności władz gmin za szeroko pojęty rozwój lokalny, ale także zakres kompetencji do samodzielnego podejmowania decyzji i kształtowania polityki finansowej. Samorządy gminne wyposażono w różnorodne instrumenty służące do tworzenia warunków rozwoju lokalnego, takie jak możliwość opracowywania programów i strategii, działań

---

<sup>16</sup> Tak zwana 4 oś priorytetowa, czyli inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia. Jej celem jest podniesienie poziomu konkurencyjności przedsiębiorstw przez wzmocnienie popytu na nowe lub nowoczesne rozwiązania w gospodarce.

<sup>17</sup> Program przewiduje wsparcie oraz promocję przedsiębiorczości i samozatrudnienia, skierowane do osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Maksymalne wsparcie utworzenia własnej firmy może wynieść do 40 tys. zł. W ramach tego działania można również otrzymać wsparcie w formie doradztwa oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej, a także tzw. wsparcie pomostowe w okresie od 6 do 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej dla efektywnego wykorzystania dotacji.

<sup>18</sup> Program realizowany w ramach Narodowej Strategii Spójności, mający na celu rozwój społeczno-gospodarczy pięciu województw Polski wschodniej: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego, jako najsłabiej rozwiniętych w całej Unii w momencie integracji Polski z UE. Inwestycje te mają na celu tzw. wyrównanie szans przez rozwój infrastruktury miast, uczelni, wspieranie innowacji, dostęp do Internetu itp. Jest komplementarny wobec innych planów operacyjnych. <http://funduszeue.info/dotacje-dla-firm/>, dostęp 16.04.2012.

<sup>19</sup> [www.inkubatory.pl/](http://www.inkubatory.pl/), dostęp 13.04.2012.

<sup>20</sup> [www.biurokarier.umk.pl/inkubatory-przedsiobiorczosci](http://www.biurokarier.umk.pl/inkubatory-przedsiobiorczosci), dostęp 13.04.2012.

ność w sferze budżetu, uprawnienia regulacyjne w sferze prawa podatkowego i zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie decyzji administracyjnych, zawierania umów i porozumień oraz możliwość skorzystania ze środków pomocowych krajowych i zagranicznych<sup>21</sup>.

## **2. Dysonans między teorią a praktyką**

Wdrażane rozwiązania, dobrze wyglądające w teorii, w praktyce, niestety, nie zawsze się sprawdzają. Opieszałości urzędników państwowych i nadmiernej formalizacji zakorzenionej w ich umysłach i sposobie działania nie da się zmienić z dnia na dzień. W roku 2008 założenie w Polsce spółki z o.o. wymagało dopełnienia 10 formalności, co trwało 31 dni i kosztowało 18,8% rocznego PKB *per capita*. W wyniku opisanych zmian wskaźniki te uległy poprawie. Liczba procedur niezbędnych przy zakładaniu firmy zmniejszyła się z 10 do 6 i jest obecnie zbliżona do średniej w krajach OECD (5,7). Jednak w Polsce procedury związane z wpisem do rejestru pochłaniają prawie trzykrotnie więcej czasu niż przeciętnie w krajach OECD (32 dni i średnio 13 dni), a koszt nadal jest prawie czterokrotnie wyższy niż w najlepiej rozwiniętych krajach świata (17,9% PKB *per capita* wobec 4,7% w OECD)<sup>22</sup>. Dzięki wprowadzonym poprawkom Polska przesunęła się w światowym zbiorczym rankingu „przyjazności przedsiębiorcom” ze 145 na 115 pozycję, lecz gdyby skrócić czas rzeczywistej rejestracji z 10 dni na 5 dni, można byłoby zająć nawet 51 miejsce.

W kontekście opisywanego „jednego okienka” okazuje się, że sam formularz (razem ze standardowymi załącznikami) jest tak samo długi (10 stron), jak skomplikowany. Wszystko to sprawia, że przedsiębiorcy nie mogą skorzystać z możliwości elektronicznego złożenia dokumentu, lecz muszą osobiście pojawić się w urzędzie. Co więcej, nie wystarczy sam wniosek CEDIG-1, ponieważ jest tylko zgłoszeniem informacyjnym, które wymaga dodatkowego uzupełnienia w poszczególnych urzędach<sup>23</sup>, a przesyłanie tekstów w wersji papierowej między poszczególnymi podmiotami państwowymi dodatkowo wydłuża procedurę

---

<sup>21</sup> B. Słomińska, *Gmina w procesach stymulowania przedsiębiorczości*, „Samorząd Terytorialny” 2007, nr 3, s. 19–33.

<sup>22</sup> <http://mambiznes.pl/artykuly/czytaj/id/2159>, dostęp 1.02.2010.

<sup>23</sup> W przypadku ZUS-u przedsiębiorca musi obowiązkowo zgłosić siebie i ewentualnych pracowników do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na druku ZUS ZUA lub tylko do ubezpieczenia zdrowotnego na druku ZUS ZZA. Na podstawie wniosku ZUS tworzy dokument

rejestracyjną, podobnie jak brak jednolitego i kompatybilnego systemu informacyjnego między urzędami. Procedury wcale nie są polepszane przez wdrożone przepisy deregulacyjne. Szybkie zakładanie działalności w „jednym okienku” jest realne, jednak zupełnie nie sprawdza się w praktyce. Rejestracja firmy Winny Market (bezpośredni importer win z UE do Polski) trwała ponad pół roku. Mimo przepisów umożliwiających składanie oświadczeń zamiast zaświadczeń, pełna procedura rejestracyjna dla uzyskania statusu zarejestrowanego odbiorcy<sup>24</sup> przypominała przysłowiową „drogę przez mękę”. Urząd Celny (Referat Gier i Akcyzy) wymagał wynajęcia magazynu, który musiał być wcześniej formalnie skontrolowany przez Sanepid, straż pożarną oraz Referat Dozoru Urzędu Celnego. Procedura ta trwała prawie 4 miesiące, w trakcie których przedsiębiorca opłacał czynsz. Absurdalność sytuacji potęguje fakt, że mimo przepisów dotyczących deregulacji bis, w UC w niektórych referatach wymagano albo kserokopii dokumentów, których zgodność z oryginałem potwierdził pracownik urzędu, albo oryginałów czy kopii poświadczonych notarialnie (komplet 200 zł), bez możliwości napisania przez przedsiębiorcę oświadczeń. Warto dodać, że referaty te mieszczą się w jednym budynku na sąsiadujących piętrach... Ponadto firma, chcąc sprowadzać wino, musi dostać zezwolenie na hurtowy i/lub detaliczny obrót alkoholem. Aby potencjalnemu przedsiębiorcy utrudnić życie, zezwolenia są wydawane w odrębnych urzędach, w różnych częściach miasta: marszałkowskim (hurt) bądź gminy (detal<sup>25</sup>). Uzyskanie takiej zgody wymaga wizyty również w urzędzie planowania, zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości<sup>26</sup>.

Na wymaganiu licznych formularzy i biurokracji przy ubieganiu się o rozpoczęcie działalności nie kończą się kłopoty przedsiębiorcy. Musi bowiem rozliczać się z zakupionych/sprzedanych towarów z urzędami: skarbowym, celnym, marszałkowskim i miasta. W każdym z tych miejsc informuje o nabyciu i zbyciu towarów. Przecież w myśl tworzenia przyjaznych, uproszczonych proce-

---

zgłoszeniowy płatnika składek ZUS ZFA. Jest to więc ewidentne tworzenie sztucznych bytów, wymagających, zgodnie prawem Parkinsona, dodatkowej „papierkowej biurokracji”.

<sup>24</sup> Czyli bezpośredniego importera towarów akcyzowych, który ma możliwość obrotu towarami z zastosowaniem zawieszenia procedury poboru akcyzy na podstawie założonego tzw. zabezpieczenia generalnego.

<sup>25</sup> Należy zwrócić uwagę, że w sprzedaży alkoholu polskie prawodawstwo nie rozgranicza jednoznacznie hurtu od detalu.

<sup>26</sup> Zgodnie z ustawą miejsce odbioru towarów akcyzowych powinno być odpowiednio oddalone od szkół i miejsc kultu.

dur wystarczyłoby owe deklaracje zastąpić jednym oświadczeniem, składanym i zamieszczanym w jednej bazie, do której powyżsi urzędnicy mieliby dostęp. Dlaczego polski przedsiębiorca nie może środków pieniężnych inwestować w rozwój swego biznesu, zamiast przeznaczać je na tony papierów, dokumentów i formularzy, które ma obowiązek składać w każdym z wymienionych miejsc, mimo deklarowanych uproszczeń? Mnoży się wirtualne byty i powiela dokumenty: przedsiębiorca mimo otrzymania statusu zarejestrowanego odbiorcy, po przejściu restrykcyjnej procedury weryfikacyjnej kolejny raz musi złożyć plik dokumentów, aby otrzymać banderole i częściowo opłacić należną akcyzę. Co więcej, polscy importerzy wina muszą wybiegać przed przysłowiowy szereg i sprowadzając towar, korzystać z systemu EMCS, a na przykład włoscy eksporterzy nie mają takiego obowiązku. Ponadto mimo zgłoszenia przybycia i nabycia towarów do systemu EMCS, udostępnionego pracownikom UC, firma musi składać w formie pisemnej takie same oświadczenia. Niestety, wcale nie lepiej jest z zachętami o charakterze ekonomicznym. Nowy przedsiębiorca może odnieść mylne wrażenie, że dotacje unijne są wyłącznie dla grup uprzywilejowanych społecznie, jak na przykład matki po urlopach wychowawczych, osoby 45+, bezrobotni. Niestety, często się zdarza, że osoby rzutkie, wcześniej ciężko pracujące, nie dostaną takich funduszy, bo im się „za bardzo chce pracować” lub są „zbyt pomysłowe i kreatywne”. Nie dostaną bowiem unijnego wsparcia ci, którzy niedawno założyli działalność. Ci, którzy chcieliby otrzymać dofinansowanie do nowych technologii i szukać swych szans w biznesie, są źle traktowani przez lokalne samorządy, ponieważ często decyduje nie jakość wniosku i sam pomysł, lecz termin złożenia wniosku (kolejność), co wymagało rejestracji i stania w kolejkach społecznych praktycznie przez całą noc. Tym samym nowi przedsiębiorcy są traktowani jak przedmiot a nie podmiot, co wielu skutecznie może zniechęcić do biznesowego usamodzielniania.

## **Zakończenie**

Analizując działania podejmowane na rzecz pomocy przedsiębiorcom w praktyce, należy podkreślić wyraźny rozdźwięk między deklarowanymi rozwiązaniami a ich rzeczywistym wpływem na sektor MŚP. Niestety, przysłowie mówiące, że „nie wszystko złoto, co się świeci”, idealnie odzwierciedla ten dysonans. Mimo implementacji rozbudowanych posunięć o charakterze legislacyjnym

i zachęt ekonomicznych, z przytaczanych przykładów raczej wynika, że tworzone są bariery w rozwoju przedsiębiorczości. Ponadto urzędnicy państwowi, z którymi stykają się przedsiębiorcy, często są specjalistami tylko z nazwy, ponieważ zapytani o najprostsza rzecz, zasłaniają się ustawami, rozporządzeniami i „legislacyjną nowomową”, co w rzeczywistości zamiast wyjaśniać i pomagać, utrudnia zrozumienie stosowanych procedur. Kłopoty z uruchomieniem firmy opisane w artykule mogą sprawiać wrażenie, że państwo zamiast wspierać sektor MŚP, ułatwiać i kreować nowe miejsca pracy, przedsiębiorców, czyli ludzi pełnych zapału i wiary „w lepsze jutro”, traktuje ich jak oszustów i malwersantów. Zamiast należnego wsparcia stosuje dodatkowe weryfikacje, kontrole i nakłada kolejne wymogi formalne, co z pewnością świadczy o fikcyjności tytułowej „legislacyjnej ziemi obiecanej”.

## Literatura

Clark C.A., *The Conditions of Economic Progress*, Macmillan, London 1940.

Fisher A.G., *The Clash of Progress and Security*, Macmillan, London 1935.

Słomińska B., *Gmina w procesach stymulowania przedsiębiorczości*, „Samorząd Terytorialny” 2007, vol. 3.

DzU 2011, nr 106, poz. 622.

DzU 2011, nr 232, poz. 1378.

DzU 2011, nr 34 poz. 173.

<http://funduszeue.info/dotacje-dla-firm/>, dostęp 16.04.2012.

<http://mambiznes.pl/artykuly/czytaj/id/2159>, dostęp 1.02.2010.

<http://msp.money.pl/ksiegowosc-internetowa/artykul/zwolnienia;i;ulgi;podatkowe;wstrefach;ekonomicznych,200,0,883144.html>, dostęp 17.08.2011.

<http://prod.ceidg.gov.pl/>, dostęp 16.04.2012.

[www.biznesforum.pl/skladki-na-zus-2012.php](http://www.biznesforum.pl/skladki-na-zus-2012.php), dostęp 16.04.2012.

[www.crm.pl/artykuly/prawo/2011/02/funkcjonariusz-w-skorze-przedsiębiorcy](http://www.crm.pl/artykuly/prawo/2011/02/funkcjonariusz-w-skorze-przedsiębiorcy), dostęp 4.03.2011.

[www.eu-go.gov.pl/pl/informacje-dla-administracji/1433-ustawa-o-odpowiedzialnoscimajatkowej-funkcjonariuszy-publicznych-/](http://www.eu-go.gov.pl/pl/informacje-dla-administracji/1433-ustawa-o-odpowiedzialnoscimajatkowej-funkcjonariuszy-publicznych-/), dostęp 28.01.2011.

[www.firma.egospodarka.pl/65618,Ustawa-deregulacyjna-bez-zaswiadczen-w-urzedach,1,11,1.html](http://www.firma.egospodarka.pl/65618,Ustawa-deregulacyjna-bez-zaswiadczen-w-urzedach,1,11,1.html), dostęp 13.05.2011.

[www.funduszeuropejskie.gov.pl/wstepdofunduszyeuropejskich/Strony/Czysafundusze.aspx](http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/wstepdofunduszyeuropejskich/Strony/Czysafundusze.aspx), dostęp 16.04.2012.

[www.inkubatory.pl/](http://www.inkubatory.pl/), dostęp 13.04.2012.

[www.mg.gov.pl/node/12703](http://www.mg.gov.pl/node/12703), dostęp 25.02.2011.

[www.parp.gov.pl](http://www.parp.gov.pl), dostęp 16.04.2012.

[www.pit.pl/2406\\_preferencyjne\\_skladki\\_zus\\_9414.php](http://www.pit.pl/2406_preferencyjne_skladki_zus_9414.php), dostęp 24.06.2010.

[www.strefabiznesu.pomorska.pl/artykul/kolejne-ulatwienia-dla-przedsiębiorców-w-ustawie-deregulacyjnej-62971.html](http://www.strefabiznesu.pomorska.pl/artykul/kolejne-ulatwienia-dla-przedsiębiorców-w-ustawie-deregulacyjnej-62971.html), dostęp 14.07.2011.

[www.strefabiznesu.pomorska.pl/artykul/weszla-ustawa-o-ograniczaniu-barrier-administracyjnych-twoj-podpis-ma-byc-wart-tyle-co-zaswia](http://www.strefabiznesu.pomorska.pl/artykul/weszla-ustawa-o-ograniczaniu-barrier-administracyjnych-twoj-podpis-ma-byc-wart-tyle-co-zaswia), dostęp 4.07.2011.

[www.biurokarier.umk.pl/inkubatory-przedsiębiorczości](http://www.biurokarier.umk.pl/inkubatory-przedsiębiorczości), dostęp 13.04.2012.

[www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pl.html](http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/pl.html), dostęp 13.04.2012.

## **DECLARED ACTIVITIES IN SUPPORTING POLISH ENTREPRENEURSHIP AND DIFFICULT REALITY FOR SMES**

### **Summary**

There is growing to support entrepreneurship, self-employment and creating favourable conditions for SMEs. New measures of a legislative nature, aimed at simplifying procedures and reducing the formalization of the sector activities are implemented with particular emphasis on units of start-up. An additional incentive for this are also significant EU funds. Unfortunately, there is a large discrepancy between the declared and real actions.

This paper presents and evaluates proposed actions, implemented by the Polish government such as: the deregulation law, rules defining officials' responsibility for their mistakes, or the idea of «single window e-Government» in the company registration formalities. There is also an attempt to show the dissonance between the implemented solutions and problems faced by the new entrepreneur.